

ko je trta bogato rodila! Trtna uš pa je izpodjedla staro blagostanje in osušila s trto vred marsikako imovito posestvo. Zadnja leta, odkar se je ustanovila deželna kmetijska šola v Grmu poleg Novega mesta, se je jelo obračati na bolje, ker se pomaga z ameriško trto. Ustanovile so se deželne trtnice in trtni matičnjaki, deželni odbor plačuje posebnega potovalnega vinarskega učitelja, daje podpore in brezobrestna posojila posamnim vinogradnikom. Hvala Bogu, da se je v zadnjem času obrnilo že zelo na bolje, ker ljudje, ki so bili poprej skoro popolno obupani nad opustošenimi vinogradi, so začeli iznova jih obdelovati. Srečen uspeh jih k delu tem bolj priganja. In prav je, da deželni zbor v to svrhu mnogo žrtvuje.

Ker se na Grmu pred vsem poučuje o vinarstvu s posebnim ozirom na Dolenjsko, zato je bil umesten predlog, kateri se je stavil v deželnem zboru v zadnji seji, naj se namreč ustanovi na Gorenjskem nova kmetijska šola, v kateri bi se učenci poučevali v prvi vrsti o živinoreji, sadjarstvu in gozdarstvu, ker to troje je glavni vir dohodkov gorenjskim kmetom. Po uplivu te šole se bo brez dvoma dvignilo kmetijstvo in po njem splošno blagostanje tudi na Gorenjskem.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Baron Jozika, ogerski minister na cesarskem dvoru, je stopil v pokoj. — Dunajski mestni zastop vzame od nemške banke v Berlinu 30 milijonov na posodo za napravo električne razsvetljave.

Češko. Ker so nemški dijaki s pruskimi trakovi razburjali Pražane, da je prišlo do pretepov, zato je cesarski namestnik prepovedal vsem dijakom nositi čepice in trakove. S to prepovedjo pa se čuti vse nemstvo razžaljeno. Nemški vseučiliški profesorji pa držijo z dijaki, njih šole so zaprte. Sekcijski načelnik Hartel se je prišel s profesorji pogajati, mesto da bi ministerstvo kaznovalo te puntarje! — V deželnem zboru so seveda Nemci vlado zaradi te prepovedi interpelovali. Mogoče, da ces. namestnik odstopi, ker je Nemcem dandanes žal, vse dovoljeno. V ponedeljek pa je deželni zbor vsprejel začasni proračun, prihodnja seja pa je jutri. — V Budejevicah kjer imajo Čehi večino in je okolica vsa češka, so pri obč. volitvah zopet zmagali Nemci s skrajno krivičnimi sredstvi.

Koroško. Pri obč. volitvah so se Slo-

tudi po farah ugaševa kašubski jezik zaporedoma; sprva je par pridig v letu nemških, kmalu po jedna vsako nedeljo, in kmalu obe. V župnijskih knjigah se čisto čitajo opazke kakor: »O božiču 1866, 1875, ali 1888 bila zadnja kašubska pridiga; mladina razume nemški bolje nego kašubski, od starih pa vsak nekoliko.« Če stariš umrjejo, polagajo se jim molitveniki in pesmarice, ki so jim rabile, v rakev ali trugo, ker od ostalih nikdo več ne ve kašubski čitati. Čim dalje dol, tem hitreje napreduje germanizacija, in predno bo poteklo 50 let, spustili bodo v grob — zadnjega pomorskega Kašuba.

Cemu smo to pisali? V svarilo in pouk avstrijskim Slovanom, posebno pa liberalnim Slovencem na Kranjskem, ki glasu konservativcev, opominjajočih k spravi in k združenju, nočejo slušati. — Menenij Agripa je bil od poganskih plebejcev, ko je tem dokazal potrebnost sloge z dandanes znano priliko o želodcu in človeških udih, ki so se zoper prvega spuntali, uslišani; in krščanski Slovenci bi mogli po tolikih bridkih izkušnjah in pri toliki nevarnosti, kakoršna preti narodu sedaj, za glas ročečega brata, za vik obupajočega naroda imeti srce iz kamena! Glejte, da za nekoliko stoletij ne bodo nam polagali otroci Mohorskih knjig v rakev, ker jih ne bodo več razumeli!

venci borili pošteno, Nemci pa z denarji in grožnjami, zato so tudi zmagali v dozda slovenski Kotmarivasi, kjer so nemčurji prejšnjega slov. župana, M. Prosekarija, hoteli ubiti. — Vlada je zopet predložila deželnemu zboru postavni načrt, naj se na višji realki vpelje veronauk.

Kranjsko. Ljubljanski župan Hribar se je povrnil v klub narodne stranke. — Kranjski učitelji so slabše plačani kakor na pr. štajarski, vsled tega se jim plača zviša. — V Selški dolini se je ustanovila »Gospodarska zadruga«.

Primorsko. Na občnem zboru »Sloge« so se goriški Slovenci krepko zedinili proti Lahom, ki so krivi, da deželni zbor ne more delovati. — Da bi tržaški okoličani še sedanjih 6 svojih poslancev zgubili, predlaga Venezian splošno volilno pravico, in sicer tako, da bi vsi volili skup v enem razredu. — Isti deželni zbor je zavrgel Trinajstičev predlog, naj se častita svetemu očetu kot bisernomašniku. Slovenskih poslancev pa ni nihče izvoljen v noben odsek. Tako krivično postopajo Lahoni!

Ogersko. V petek so se trije naši ministri, med njimi Gauč, posvetovali v Budapešti z ogersko vlado zaradi pogodbe. Šlo je bojda zelo gladko, ker se naši Madjarov boji! — V Alföldu in po drugih krajih vedno bolj šuntajo socijalni demokratje kmete in delavce. Bati se je krvave ustaje. — Na Sedmograškem dobijo vsi železniški uradniki madjarska lastna imena.

Vnanje države.

Rim. O priliki dvajsetletnice papeževanja sv. očeta Leona XIII. dne 20. februarja bodo velike slavnosti, na katere pride več tisoč romarjev iz raznih dežel.

Italijansko. Ker se je kruh močno podražil, zato so nastale rabuke v Jakinu in drugih mestih. Veleb. taar je kralj podpisal dekret, naj se celnina na tuje žito zniža od 7½ na 5 lir.

Francosko. Za izdajico Dreyfusa se poteguje vse židovstvo celega sveta. Pisatelj-svinjar Zola, rodом žid, se je potegnil tudi zanj ter v nekem listu sramotil vlado, sodnike in vojaštvo, in dne 7. februarja pride pred porotnike. Po vsem Francoskem vre zoper židove; celó v Algiru v Afriki so bili v nedeljo izgredi zoper žide, pri tem sta bila ubita dva kristijana, mnogo pa ranjenih.

Rusko. Lani je v državni blagajnici preostalo 106 milijonov rubljev. To je izvrstno gospodarstvo! — Vlada je proti zahodu osnovala dva nova vojaška kôra, kar pa ni naperjeno zoper Avstrijo; kajti ako vse države pomnožujejo vojaštvo, mora to tudi Rus storiti.

Turško. Na Kreti so se zopet začeli klati Turčini in kristijani; vendar pa še ne ve, kdo postane njen guverner, da bi ondi napravil mir in red. Rusija se poteguje za grškega princa Jurija, katerega se pa sultan odločno brani, češ, če ta postane guverner, potem je Kreta takorekoč združena z Grško.

Amerika. Kuba sicer ima svojo ustavo in ministerstvo, sestavljeno iz domačinov, vendar še ustaja ni udušena. Te dni pa je Špance vznemirila vest, da je vlada severo-ameriških Zedinjenih držav poslala par vojnih ladij proti Havani, glavnemu mestu na Kubi.

Cerkvene zadeve.

† Nadžupnik Anton Fröhlich.

(Konec.)

Ali Anton Fröhlich ni skrbel samo za dušni blagor svojih župljanov, temveč tudi za njih časni blagostan. Enako sv. Pavlu je želel biti vsem vse. In njegovo dobrohotno, pravicoljubno srce je bilo res kakor nalašč

vstvarjeno za to. Pokojnik je bil kaj izurjen homeopat. Z veliko požrtvovalnostjo in spretnostjo je zdravil bolnike, ne samo domačinov, ampak tudi one iz sosednih štajarskih in hrvaških župnij. Marsikdo se še dandanes veseli zdravja svojega, katero je zastonj iskal pri drugih zdravnikih, ali pa vsled svoje velike revščine drugod niti iskati ni mogel.

Fröhlich je bil kot Celjan nemški odgojen, obiskoval le nemške ljudske in latinske šole, ker drugih v Celju in Gradcu ni bilo, in slovensčine nevesč je stopil v Celovcu v bogoslovnico. Pa ker je spoznal, da bo deloval med Slovenci, poprijel se je z vso vnemo učenja slovenskega jezika. Da bi ga posnemali nemški uradniki na slovenskih tleh! Ko je stopil v javno delovanje, je bil povsod pravičen Slovenec. Dobro vedoč, da se otrok v materinščini najbolje nauči prav spoznavati in pobožno moliti svojega Boga, je zahteval povsod pri slovenskih otrokih slovenski katekizem, kar v njegovih časih, kakor se žal, dandanes marsikje, ni bilo v navadi. Tako edino modro in vspešno poučevanje mu je sicer nakopalo marsikatero preglavico, a Fröhlich je bil jeklene volje in vkljub vsemu nasprotovanju je vstrajal pri svojih zdravih načelih. Njegova pravicoljubnost mu je velevala, da mora biti na Slovenskem gospodar edino le Slovenec, kakor je na Nemškem Nemec, na Francoskem Francoz. Zato je z vso pozornostjo zasledoval politično gibanje slovenskega naroda, veselil se z njim vsake pridobitve, a tudi žaloval, videč, kako se prezira in zatira. Odkar je pastiroval pri Sv. Križu, je z vsemu močmi deloval za gmotno in politično neodvisnost svojih župljanov. Da jih reši oderuških pijavk in gmotno povzdigne, ustanovi posojilnico, kateri je ves čas predsedoval. Da okrepi slovenski živelj, pomaga ustanoviti katoliško politično društvo, ki je politično izurilo njegove župljane in jim vcepilo v srce oni slovenski ponos, s katerim so se, dal Bog, da za vsikdar, otresli pred nekaterimi leti nemških lastnih tleh. In ker je bil pokojni Fröhlich tudi v zasebnem življenju toliko milega, ponižnega, prikupljivega značaja, ni čuda, da ga je ljubilo in čislalo, kar ga je poznalo.

Ko je 1892, 4. avgusta, obhajal zlato mašo, si ga je izvolilo osem občin za svojega častnega občana, kar je pozneje storila tudi Slatina, ko so jo dobili v roke narodni možje, posamezni stanovi so mu poklonili kaj lepa darila, med temi možje krasen, dragocen kelih. Mnogo odlične gospode, kot prevzv. škof Strossmayer, nadškof Milinović, Smičiklas in dr., so mu osebno častitali k tej redki časti. Prevzvišeni škof djakovski je tudi ob smrti nadžupnikovi brzojavno pomiloval nadžupnijo radi velike izgube in želel ji pokojniku enakega naslednika.

Bila je pač takrat, ko je pokojnik postal zlatomašnik, želja vseh častilcev njegovih, da bi še nekda obhajal demantno mašo, nalik svetemu očetu, Leonu XIII. A božja volja ni bila tako. V pretečenem letu je vedno bolehal in vidno hiral. Sredi novembra se poda v Gradec iskat zdravnikove pomoči. Pa vsled velike slabosti mora ustaviti potovanje, iztopi v Mariboru, da opravi, sluteč bližnjo osodo, duhovne vaje pri č. oo. frančiškanih, se vrne na dom, še enkrat zbere svoje telesne moči, da v pridigi vzame slovo od ljubljenih župljanov, za katere tudi opravi, podpiran od dveh mož, zadnjo najsvetejšo daritev. In kakor je bil do solz ganljiv ta prizor, je bila ganljiva in spodbudna tudi njegova priprava na smrt. Pogosto je prejel sv. zakramente, zbiral krog sebe svojo družino, da molijo z njim sv. rožni venec. S čudno potrpežljivostjo je prenašal hude bolečine, a nikdar ni tožil, ampak tolažil se je s podobo Križanega, katero je imel v rokah do zadnjega trenutka svojega življenja. Sv. križu je služil, izdihnil je tudi svojo blago dušo v poljubi sv. križa pred praznikom sv. Treh kraljev.

In dne 7. jan. smo ga spremljali k zad-